

Stanovisko Výboru regionů na téma „Příspěvek místních a regionálních orgánů k boji proti změně klimatu“

(2006/C 115/20)

VÝBOR REGIONŮ,

s ohledem na žádost britského předsednictví Evropské unie ze dne 30. června 2005 o vypracování stanoviska k tématu „Příspěvek místních a regionálních úřadů k boji proti změně klimatu“ v souladu s čl. 265 odst. 1 Smlouvy o založení Evropského společenství;

s ohledem na rozhodnutí předsedy ze dne 25. července 2005 pověřit Komisi pro udržitelný rozvoj vypracováním stanoviska k tomuto tématu;

s ohledem na závěry zasedání Rady ve dnech 22. a 23. března 2005 a zasedání Rady pro životní prostředí dne 7. března 2005;

s ohledem na své stanovisko ze dne 21. září 2000 k Zelené knize o obchodování emisemi skleníkových plynů v Evropské unii a ke sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu na téma „Politiky a opatření EU ke snížení emisí skleníkových plynů: směrem k Evropskému programu pro změnu klimatu (ECCP)“, KOM(2000) 87 v konečném znění a KOM(2000) 88 v konečném znění (CdR 189/2000 fin (I));

s ohledem na návrh stanoviska (CdR 65/2005 rév. 1) přijatý dne 28. června 2005 Komisí pro udržitelný rozvoj ke sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů na téma „Jak zvítězit v boji proti celosvětové změně klimatu“ (KOM (2005) 35 v konečném znění);

s ohledem na návrh stanoviska (CdR 215/2005 rev.1) přijatý dne 6. října 2005 Komisí pro udržitelný rozvoj (zpravodaj: pan Ken Bodfish, předseda Rady měst Brighton a Hove (Spojené království/SES));

vzhledem k těmto důvodům:

1. dochází ke změně klimatu. Vědci se shodují v odhadu, že v roce 2010 můžeme očekávat zvýšení celosvětové teploty o 1,4 až 5,8 °C;
2. Rada ministrů EU v roce 1996 prohlásila, že „je přesvědčena o tom, že průměrné celosvětové teploty by neměly vzrůst o více než dva stupně nad úroveň před industrializací“;
3. důsledky změny klimatu budou celosvětové a projeví se především na místní úrovni např. sníženou úrodou, povodněmi, lesními požáry, poškozením půdy a erozí, omezením použití vody, poškozením silniční a železniční infrastruktury, ztrátou biodiverzity, přerušením dodávky elektrické energie, snížením rezerv fosilních paliv, poškozením staveb a poklesy půdy, tepelnými ostrovy ⁽²⁾ a problémy s kvalitou ovzduší;
4. extrémní povětrnostní podmínky, jako např. povodně, již mají výrazný dopad na evropskou ekonomiku a vzhledem k další předpokládané změně klimatu mohou mít katastrofické následky;
5. všeobecně se soudí, že prevence změny klimatu nepřináší výsledky, bude však také zapotřebí zmírnit již počínající důsledky změny klimatu a přizpůsobit se jim;
6. místní a regionální orgány hrají klíčovou roli ve sledování a hodnocení změny klimatu, v informování místních a regionálních komunit o možných dopadech, dále v rozvoji strategií zmírňování dopadů změny klimatu a přizpůsobení těmto dopadům a v podpoře udržitelného využití energií;

přijal toto stanovisko na 62. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 16. a 17. listopadu 2005 (jednání ze dne 17. listopadu).

⁽¹⁾ Úř. věst. C 22, 24.1.2001, str. 30

⁽²⁾ Během teplých dní může být teplota v městských oblastech přibližně až o 4 °C vyšší než v okolních oblastech. Ve městech vede kombinace velkých oblastí městské a předměstské krajiny s nízkým výskytem větrů a oblačnosti k efektu tzv. „tepelného ostrova“.

1. Názyvy Výboru regionů

VÝBOR REGIONŮ,

Úvod

1.1 **vítá** vedoucí úlohu, již dosud v oblasti změny klimatu prokázaly Evropská komise a Rada ministrů, a vyzývá, aby v tomto závazku pokračovaly v rámci nadcházející politiky pro změnu klimatu po roce 2012 a dále;

1.2 **oceňuje** závazek Rady ministrů z března 2005 v podobě souhlasu s cíli dalšího snižování emisí a vyzývá EU k posílení jejího zaměření na celosvětovou reakci na změnu klimatu s cílem zajistit rozšíření tohoto závazku i na ostatních místech;

1.3 **zdůrazňuje**, že místní a regionální orgány hrají vedoucí a nezbytnou úlohu v oblasti bezpečnosti klimatu. Orgány místní a regionální samosprávy jsou místy, kde se setkávají odpovědnost za podporu veřejného blaha oblasti, poskytování klíčových služeb, působení na způsob života a práce lidí, donucovací orgány, praktické znalosti a demokratická legitimita. Místní a regionální orgány mohou ke stabilnímu klimatu přispět využíváním udržitelné energie způsobem, jemuž se nevyrovná žádná jiná jednotlivá organizace;

1.4 **se domnívá**, že komplexní roli, kterou mohou místní a regionální orgány sehrát v boji proti změně klimatu, by se mělo dostat širšího všeobecného uznání. Následně by tyto orgány měly být vybaveny náležitými prostředky pro tuto činnost;

1.5 **zdůrazňuje**, že nejvýrazněji jsou změnou klimatu postiženi často ti nejchudší jak v rámci EU, tak za jejími hranicemi, již navíc často mají pouze omezenou schopnost adaptovat se na důsledky změny klimatu. Řešení problému změny klimatu musí zahrnovat výraznější zaměření na finanční nedostupnost energií, zlepšení účinnosti energií a zvýšení odolnosti komunit vůči předpokládaným budoucím dopadům;

1.6 **domnívá se**, že hierarchie energií musí být ústředním prvkem všech politik;

a) snížení energetických potřeb,

b) účinnější využití energií,

c) využívání obnovitelné energie,

d) jakékoli pokračující využívání fosilních paliv musí být čisté a účinné;

1.7 **upozorňuje**, že boj se změnou klimatu má často řadu přínosů na regionální a místní úrovni, včetně zlepšení konkurenceschopnosti regionální ekonomiky;

2. Změna klimatu jako příležitost, nikoli pouze hrozba

2.1 **zdůrazňuje**, že změna klimatu představuje přímé ohrožení bezpečnosti v Evropě vzhledem k rostoucí křehkosti bezpečnostních dodávek z důvodu ztenčování množství fosilních paliv a negativním dopadům změn povětrnostních modelů. Evropa jako celek bude čelit zvýšeným pojistným nákladům a majetek se v řadě případů stane nepojistitelným;

2.2 **naznačuje**, že změna klimatu představuje jednu z nejvážnějších hrozeb našemu způsobu života, avšak představuje také velkou příležitost budovat udržitelnější, všem přístupnou a konkurenceschopnou budoucnost;

2.3 **se domnívá**, že zkušenosti místních a regionálních orgánů mohou velmi přispět k budoucí politice EU pro změnu klimatu. Z tohoto důvodu je níže uvedeno několik případových studií, jež uvádějí některé klíčové okruhy činnosti v oblasti změny klimatu a doporučení do budoucna.

3. Příklady opatření na místní a regionální úrovni ⁽³⁾

3.1 Podpora špičkové kvality a výměna postupů

Partnerství zaměřená na podporu odbornosti mohou posílit a koordinovat fungování místních a regionálních strategií pro změnu klimatu, rozšířit znalosti a podpořit výměnu osvědčených postupů. Zkušenosti z partnerství místních a regionálních orgánů prokázaly významné výsledky a měly by obohatit evropské a národní politiky.

⁽³⁾ Níže uvedené příklady pocházejí z přímých zkušeností a ze sítí místních orgánů v celé EU. Řada příkladů pochází ze Spojeného království, kde proběhly národní projekty na téma změny klimatu na úrovni jednotlivých asociací místních orgánů. Zpravodaj si je vědom skutečnosti, že v zemích EU existuje řada dalších příkladů, a uvítá silnější mezinárodní podporu jejich výměn ze strany EU.

Program **Climate Star Awards**, založený organizací Climate Alliance, uděluje ceny příkladným aktivitám v boji s klimatickou změnou a dokumentuje zkušenosti a úspěchy z celé Evropy. Kromě oceňování špičkové kvality také podporuje výměny mezi místními a regionálními orgány. Na národní úrovni se výměně a předávání zkušeností získaných na místní úrovni věnují programy, jako je např. **Beacon Council Scheme** pro udržitelnou energii (**Anglie a Wales**).

3.2 Podpora obnovitelné energie

Různá ohrožení bezpečnosti klimatu znamenají, že budeme muset rostoucí měrou vyrábět energii na místní úrovni. Lokálně vyráběná energie je často efektivnější a přenáší se na kratší vzdálenosti. Klíč k rozvoji větších kapacit obnovitelné energie mají místní a regionální orgány. Jejich úloha při plánování a zásobování z nich činí hlavní správce energetických kapacit a spotřeby na místní úrovni. Rozvoj lokální obnovitelné energie je také rozhodující pro budování místních dovedností a technologické základny. Závazkům na místní úrovni však neodpovídají závazky na vysoké úrovni v rámci EU. Toto je třeba změnit, chceme-li vybudovat dovednosti a technologie pro konkurenceschopnou budoucnost s nízkými emisemi kysličníku uhličitého.

Švédské město Malmö prostřednictvím Mezinárodní rady pro místní environmentální iniciativy a jejího programu Města pro ochranu klimatu vybuďovalo novou městskou část o 1 000 bytových jednotek, jež jsou zásobovány 100 % obnovitelné energie. Zásobování energií je založeno na místních slunečních, větrných a vodních zdrojích, a dále na dodávkách energie z odpadu a kanalizace dané čtvrti. Obydlí jsou vybavena individuálními elektroměry, díky nimž může město získat vzorce využití energií a náležitě plánovat kapacity obnovitelné energie.

3.3 Měření a snižování množství emisí na místní úrovni

Místní a regionální orgány mohou sehrát významnou úlohu v měření a regulaci spotřeby energií a množství emisí produkováných jejich místní komunitou včetně soukromé a komerční spotřeby. K dosažení tohoto cíle je nutno položit důraz na rozvoj nástrojů měření dopadu emisí kysličníku uhličitého a zlepšení přístupu k ověřitelným datům spotřeby energie.

Celoevropská kampaň DISPLAY pomáhá místním orgánům vypočítat spotřebu energie v obecních budovách za pomoci speciálního softwaru. Dále také podporuje zveřejňování údajů

o spotřebě energie přístupnou formou ve veřejných budovách, aby tak napomohla zvýšit informovanost o efektivním využití energie.

3.4 Boj se změnou klimatu – celá řada sociálních, environmentálních a hospodářských výhod

Adaptace na modely nízké spotřeby a výroby energie nabídne místním občanům vyšší kvalitu života tím, že sníží rizika, jimž jsou vystaveni, zvýší bezpečnost v ulicích podporou udržitelnější mobility a rozvojem pohodlnějších obydlí bez ohledu na povětrnostní podmínky. Všechna tato zlepšení budou zajištěna podporou místních a regionálních orgánů místním činnostem, dále vybudováním lokálnějších trhů a zlepšením řízení zdrojů v rámci dané komunity.

Rada měst Brighton a Hove (Anglie) založila partnerství s názvem Energy Action Partnership, jež se zaměřuje na budování pohodlnějšího domácího prostředí pro ty, již jsou nejvíce ohroženi, a to včetně seniorů, obyvatel malých obydlí a osob nedávno propuštěných z nemocnic. Do roku 2005, tedy po pouhých dvou letech běhu tohoto programu, se podařilo zlepšit domácí prostředí 361 soukromých domácností a realizovat roční úsporu 128 tun CO₂. Modernizované postupy správy dotací a důkladné nastavení veřejných soutěží v rámci partnerství napomohly dosažení významného pokroku pro komunitu za krátkou dobu.

Nizozemské město Heerlen vyvíjí ve spolupráci se skotským místním úřadem v Midlothianu systém vytápění, jež využívá teplou vodu z opuštěných uhelných dolů k vytápění místních budov. Tato technologie je kombinována s mohutně rostoucím využitím solární energie, a to také v obecních budovách s cílem rozšířit informace o inovacích a obnovitelné energii po celém městě a sousedních komunitách v Německu.

3.5 Podpora lokálních činností v oblasti řady politik

Stávající budovy, sídla, způsoby obživy a životní styly je nutno adaptovat tak, abychom se dokázali vyrovnat s nepředvídatelnými, rozmanitými a potenciálně nebezpečnými povětrnostními podmínkami. Komunitám v naplnění tohoto cíle napomohou jednoduchost, rozhodnost a krátké zásobovací trasy. Odolnost před změnou klimatu lze zvýšit zajištěním základních potřeb, jako jsou potraviny, teplo, světlo a vybavení typu nákupního střediska s co nejlepším lokálním dostupností.

Rada města Bristolu (Anglie) pracuje na pilotním programu s názvem Food for Life ve 20 školách ve městě – nakupuje pro školní jídelny nezpracované, čerstvé, sezónní zdravé potraviny; rada spolupracuje s partnerskou organizací Primary Healthcare Trust and the Soil Association.

3.6 Podpora růstu pracovních míst

Strategie pro změnu klimatu a strategie pro obnovitelnou energii představují příležitost čelit základním problémům, jež ohrožují naše komunity, a vybudovat silnou základnu odbornosti a dovedností do budoucna. Partnerství mezi lokálními komunitami, místními a regionálními orgány, vzdělávacím a zdravotním sektorem a také, a to je velmi důležité, soukromými společnostmi povede k silnějšímu pocitu společného cíle a silného postoje ve prospěch „investic do úspor“.

Rada okresu Newark and Sherwood (Anglie) téměř odstranila finanční nedostupnost energií mezi obyvateli veřejného bytového sektoru. V roce 1984 bylo pouze 6 % obydlí schopno dodat cenově dostupné teplo – nyní je to 98,4 % díky investicím do efektivního využití energie. Programy zlepšení vytvořily každoročně 30 lokálních pracovních míst po dobu 18 let. Celková útrata za 7 500 nemovitostí za období 1988-2008 bude přibližně 24 milionů EUR (16 milionů liber). Kromě vytváření pracovních míst došlo v Newarku také ke zlepšení výkonů ve školách a ke snížení výskytu problémů v oblasti duševního zdraví. Rada zjistila, že tyto výhody se zaplatily do čtyř let.

3.7 Zlepšení zdraví a veřejného blaha místní komunity

Finanční nedostupnost energie postihuje řadu evropských domácností a představuje významné zdravotní riziko. Nadměrné letní teploty v posledních letech již podobně vedly k vyššímu průměrnému počtu úmrtí vyčerpaním z horka. Místní a regionální orgány mohou pracovat s vlastním bytovým fondem a prostřednictvím stavebních a plánovacích předpisů a účinnějších topných a dalších zařízení zajistit, aby obydlí byla pohodlnější a odolnější vůči vnějším povětrnostním podmínkám, přičemž bude snižováno zatížení emisemi díky lepší ventilaci a vyšší efektivitě využití energie.

Rada okresu Carrick (Anglie) spolu se sdruženími nájemníků a dalšími členy organizace Beacon Community Regeneration Partnership zavedla opatření ke zlepšení efektivitě využití energie na sídlišti Beacon Housing Estate ve Falmouthu, jež bylo kdysi jednou z nejzanedbanějších oblastí Cornwallu. Výsledky: zvýšení efektivitě využití energie pro 900 obydlí; v prvním roce bylo instalováno ústřední topení a izolace do 300 nemovitostí, na poplatcích za palivo bylo ušetřeno celkem

274 000 EUR (186 000 GBP). Organizace Regeneration Partnership se domnívá, že zlepšení bydlení lze přisoudit i další změny: došlo ke zlepšení zdravotního stavu obyvatel, a to včetně 50 % snížení počtu astmatiků; místní škola vykazuje 100 % zlepšení výsledků zkoušek u chlapců; dramaticky poklesl výskyt kriminality včetně snížení výskytu domácího násilí a počtu dětí v registru „Children at Risk“; došlo k rekordnímu poklesu vandalizmu; roste zaměstnanost; vzrostl počet lidí, kteří mají zájem se přestěhovat na toto sídliště; lze pozorovat pozoruhodný vzestup ducha sounáležitosti.

Obyvatelé **Lewenborgu (Nizozemsko)** si stěžovali na zdravotní potíže v důsledku vlhkosti obydlí, problémů s vytápěním a sucha. Město Groningen koordinuje projekt s provincií Groningen, federální agenturou, konzultanty a velkou bankou s cílem provést energetický audit těchto obydlí; majitelům poskytnout hypotéky s nízkým úrokem a pomoci jim tak zlepšit klimatické podmínky bez dodatečných nákladů. Výsledkem jsou zlepšení zdravotního stavu obyvatel a nižší účty za energie.

3.8 Změna vzorců chování

Místní a regionální orgány musejí pracovat společně se soukromým sektorem a dalšími oblastmi veřejného sektoru na budování partnerství, jež povedou k vizi nízké spotřeby energie. Tohoto úkolu se ujaly také Anglie a Wales, kde národní Asociace místních úřadů (*Local Government Association*) přišla s vizí „Anytown 2025“, jejímž cílem je vyvinout udržitelnější komunitu s využitím již existujících technologií. Tato udržitelná budoucnost používá elektromobily, má více zeleně, kombinovanou výrobu tepla a energie a síť ulic, jež odrazuje od jízdy automobilem, to vše bez nutnosti vyvíjet nové technologie. Tento druh vize by se měl stát součástí politik, jako je budoucí tematická strategie pro městské prostředí, aby napomohl místním a regionálním orgánům v přijímání rozhodnutí zaměřených na udržitelnější budoucnost s využitím stávajících technologií a know-how.

Starosta **Londýna** zavedl v únoru 2002 první poplatek za vjezd do města v Evropě. Díky tomuto modelu se podařilo omezit hustotu dopravy o 30 % a emise CO₂ ve zpoplatněné části jsou nyní o 20 % nižší, než byly v roce 2002. Protože se vyskytuje na cestách méně aut, zvýšila se rychlost veřejné dopravy a stále více Londýňanů dnes raději jezdí do práce na kole. Příjmy navíc tímto způsobem vytvořené pomohly zlepšit veřejnou dopravu v Londýně. Další iniciativy starosty Londýna, jejichž cílem je řešit změnu klimatu, zahrnují vytvoření nové Agentury pro změnu klimatu města Londýna (*London Climate Change Agency*).

Ve spolupráci se soukromými firmami agentura dodá projekty s nízkou nebo nulovou mírou emisí kysličníku uhličitého v celém Londýně za použití nejčistších technologií a poskytne nové příležitosti pro ekonomický rozvoj. Starosta rovněž plánuje zavést zónu nízkých emisí tak, že do roku 2008 zakáže nejvíce znečišťujícím nákladním vozům, dálkovým autobusům, autobusům a taxíkům vjezd do ulic Velkého Londýna.

V Itálii již více než 350 samospráv (na místní a provinciální úrovni) přijalo a uskutečnilo Místní agendu 21 a roku 1999 založilo Asociaci pro rozšíření tohoto přístupu a výsledků zavádění místních integrovaných plánů. Na základě řady ukazatelů vypracovalo každé město strategii omezování emisí CO₂ snížením spotřeby energie a zvýšením povědomí různých kategorií a cílových skupin občanů včetně školních kolektivů, podporou společné environmentální kultury a uskutečněním programů a informačních kampaní zaměřených krátkodobě, střednědobě i dlouhodobě.

3.9 Energetické služby spíše než energie samotná

Je třeba podpořit společenské povědomí o tom, že lidé nechtějí spotřebovávat energii jako takovou, ale žádají služby nebo výhody, jež energie dokáže poskytnout, jako jsou teplo a světlo nebo soukromá doprava. Některých z těchto výhod spojených s energií lze dosáhnout bez energie samotné tím, že budou postaveny budovy vyhřívané sluncem a potřebných služeb bude možno využívat bez použití automobilu.

Zásada „smluvního řízení spotřeby energie“ by měla být rozšířena v celé EU s cílem zajistit, aby všechny komunity mohly využít energetických úspor, jež mohou specializované společnosti (ESCO, *Energy Savings Companies*) nabídnout. Výhoda dodávek energie od ESCO pro klienty spočívá v moderních energetických systémech bez potřeby investic nebo řízení. ESCO nevystupuje pouze jako síť dodavatelů energie, ale také energetických služeb, jako jsou opatření zaměřená na efektivní využití energie. Místní orgány zde hrají nezbytnou úlohu důvěryhodných zprostředkovatelů energetických projektů tím, že zařizují instalaci energeticky účinných zařízení a poskytují dotace na zvýšení účinnosti využití energie v komunálním bytovém fondu. Místní orgány mají ideální pozici pro rozšíření potenciálu energetických úspor tím, že zřídí organizace typu ESCO nebo podpoří energetické společnosti, aby se samy staly takovými organizacemi prostřednictvím instalace balíčků opatření pro domácnosti a kompenzovaly náklady na energetické úspory. Zapojení místního nebo regionálního orgánu je klíčové z hlediska zabezpečení dostupnosti energetických úspor pro všechny zástupce domácností a soukromého podnikatelského sektoru.

3.10 Účinnější využití energie

EU se musí zaměřit na vyšší jednotkovou účinnost energie, kterou spotřebováváme, např. prostřednictvím účinnějších zaří-

zení, kombinovanou výrobou tepla a energie a kvalitnější tepelnou izolací budov.

V roce 1990 si **Rada města Leicesteru (Anglie)** dala za cíl snížit spotřebu energie a emisí CO₂ do roku 2025 o 50 %. Ústředním prvkem je sledování spotřeby energie ve městě pomocí inteligentního měření, jež každých 30 minut zasílá radě data z celého města. Rada také založila Energetické centrum, jež poskytuje komplexní energetické služby všem částem města, a to včetně prodeje účinných a obnovitelných energetických zařízení. Energetické centrum se stalo průkopníkem ve vývoji technologií s nízkou produkcí kysličníku uhličitého propagací těchto technologií a přijetím role zprostředkovatele mezi zákazníky a dodavateli. Sem patří odborná příprava místních podnikatelů pro instalaci technologií s nízkou produkcí kysličníku uhličitého.

3.11 Získávání obnovitelné energie ze všech možných zdrojů

Místní a regionální orgány zodpovídají za 16 % celkového HDP v Evropě. Rada orgánů dnes specifikuje některou z forem obnovitelné energie pro veškerou svoji spotřebu nebo její část a zařazují ji jako kritérium pro stavbu nových obytných budov.

Londýnská městská část Lewisham přijala v roce 1999 politiku získávání zelené energie. V listopadu 2000 se jí podařilo získat 100 % obnovitelné elektřiny, a stala se třetím největším kupujícím zelené energie v západní Evropě. Nedostatečná stabilita dodávek zelené elektřiny způsobila, že při vypsání druhé veřejné soutěže v roce 2004 byl podíl obnovitelné energie pouze 80 %. Cílem Lewishamu bylo spolupracovat na vytváření trhu s obnovitelnou elektřinou a dnes jej následuje řada místních úřadů a orgánů veřejné správy.

3.12 Začlenění změny klimatu do politik a požadavky z hlediska změny klimatu

Politiky EU, národní, regionální i místní politiky by měly vyhovovat požadavkům z hlediska změny klimatu, aby byl zajištěn jejich soulad v působení vůči ohrožení bezpečnosti klimatu. Toho lze dosáhnout prostřednictvím hodnocení regulačního dopadu, avšak také působením na národní vlády, aby vyvíjely daňové pobídky zaměřené na udržitelnější vzorce spotřeby energie.

Rada města Middlesborough (Anglie) vyvinula postup hodnocení zaměřený na dopady změny klimatu na celou řadu služeb, které poskytuje. Ve spolupráci s jednou nevládní organizací vyvinula modul hodnocení dopadu změny klimatu a umožnila všem službám v rámci Rady vyhodnotit možné dopady změny povětrnostních vzorců na služby, jež poskytují.

Výsledkem zaznamenaným v 16 oblastech služeb, jež prodělaly toto hodnocení, jsou změny v poskytování služeb včetně: navýšení prostředků pro silniční služby pro případ povodní, instalace stínění kolem městských budov proti přehřátí a nadměrnému světlu a přerazení asfaltového povrchu silnic mezi faktory další pravděpodobné tepelné zátěže v následujících 20 letech.

3.13 Zapojení komunit do problematiky změny klimatu

Rozsah ohrožení bezpečnosti klimatu znamená, že adaptace na změnu klimatu a její zmírnění budou mít reálný dopad pouze tehdy, zapojí-li se do tohoto procesu všechny části společnosti od místních a regionálních orgánů až po spotřebitele a podniky. Bude také nutno přijmout celý balík opatření k zajištění maximálního zvýšení kvality života, jež nám řešení této problematiky může celkově přinést. Řada z řešení problému změny klimatu, jež zde byla naznačena, bude fungovat pouze jako součást integrovaného balíčku opatření. Například výrazné snížení používání soukromých vozidel se pro většinu lidí stane přijatelným pouze tehdy, pokud budou zajištěny vysoce kvalitní služby na místní úrovni a dobrá a udržitelná veřejná doprava. Dopad snížení provozu soukromých vozidel by vedl ke snížení hustoty dopravy a volnějšímu pohybu zboží a služeb a ke zlepšení toku veřejné dopravy, jak dokazují zkušenosti ze zpoplatněné zóny v centru Londýna. Zároveň se zvyšuje atraktivita dalších forem udržitelné mobility, jako je cyklistika. Pro spuštění takového řetězce zlepšení je třeba zapojit všechny příslušníky komunity.

Londýnský obvod Islington vyvinul model „energetických velvyslanců“, kteří jsou školeni v oboru energetické účinnosti a zapojení komunity. Ti pak navštěvují místní obyvatele, malé a střední podniky a školy, kde informují o spotřebě energie v obvodu a o metodách snížení spotřeby prostřednictvím prohlídky budov z hlediska spotřeby energie.

4. Doporučení Výboru regionů

VÝBOR REGIONŮ

4.1 vyzývá Komisi, aby se ztotožnila s přesvědčením, že problematiku změny klimatu je nutno řešit komplexním přístupem, spoluprací všech vrstev státní správy, partnerstvím se soukromým sektorem, zdravotnictvím, komunitními a vzdělávacími skupinami a organizacemi v oboru účinného využití energie;

4.2 vyzývá Komisi, aby uznala zvláštní úlohu místních a regionálních orgánů, poskytla náležité prostředky na demon-

strační a informační projekty a tuto roli explicitně připomínala v politických dokumentech typu bílé knihy o účinnosti energie;

4.3 žádá, aby se EU zavázala k plnění cíle snížení emisí o dalších 60-80 % do roku 2050 stanoveného jako minimum na zasedání Evropské rady v březnu 2005 a zajistila stejnou míru závazků na mezinárodním poli včetně Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu;

4.4 vítá důraz na změnu klimatu u současného předsednictví EU a skupiny G8 a vyzývá budoucí předsednictví EU, aby pokračovala tímto směrem;

4.5 doporučuje Komisi a národním vládám, aby zajistily soulad svých politik s požadavky z hlediska změny klimatu a s politikami Světové obchodní organizace a mezinárodních finančních institucí, jako je Světová banka;

4.6 vyzývá Komisi, aby se zasadila o odstranění zařízení s nejmenší účinností využití energie tím, že zvýší minimální povolenou hranici účinnosti využití energie u zařízení o 10 procent nebo 20 procent vždy jednou za několik let, a to ve všech kategoriích, kde panuje výrazný rozdíl ve spotřebě energie mezi nejlepšími a nejhoršími;

4.7 žádá Komisi, aby uznala skutečnost, že výrazný růst požadavků na nové byty, jež budou zapotřebí vzhledem k růstu počtu obyvatel zejména ve městech, představuje velkou příležitost k zavedení povinných standardů energetické účinnosti v budovách, jež výrazně převýší hodnoty na základě směrnice o účinnosti energie v budovách z roku 2002. Tuto příležitost bychom neměli promarnit. Stavební normy by se také měly zaměřit na podporu využití přirozeného stínu a ventilace z důvodu snížení závislosti na klimatizacích;

4.8 podporuje integraci změny klimatu do plánování a řízení vodohospodářství;

4.9 žádá Komisi, aby úzce spolupracovala se soukromým sektorem na rozvoji nových forem pojištění, jež budou uznávat změnu klimatu a reagovat na ni;

4.10 žádá Komisi, aby místním a regionálním orgánům zajistila širší a jednotnější přístup k místně relevantním, dočasně platným datům o spotřebě v reálném čase, a to až na úroveň nejnižších územních celků se zachováním ochrany soukromí jednotlivých uživatelů. Bez těchto informací nebudou místní a regionální orgány moci plně řídit přechod k hospodářství s nízkými hodnotami emisí kyslíčnicku uhličitého;

4.11 **vyzývá** Komisi, aby zohlednila příspěvek místních strategií a činností v oblasti změny klimatu k lisabonské strategii a jejím cílům v podobě pracovních míst, růstu a konkurenceschopnosti a posílila vazby mezi lisabonskou agendou a politikami pro změnu klimatu;

4.12 **vyzývá** Komisi a národní vlády k vytvoření jednotné komunikační kampaně ve spolupráci s místními a regionálními orgány, jež by stanovila a sdělila naléhavost situace v oblasti změny klimatu a potřebu okamžité reakce;

4.13 **vyzývá** Komisi k navázání na práci vykonanou na místní a regionální úrovni v oblasti genderových a sociálních nerovností v dopadu změny klimatu, s cílem zajistit, aby ženy netrpěly nepřiměřenými dopady změny klimatu ⁽⁴⁾;

4.14 **podporuje** návrh na využití fondů určených na hlavní regionální politiky v oblasti udržitelného rozvoje (a změny klimatu);

4.15 **vyzývá** Komisi k podpoře pevných vazeb mezi nadcházející Tematickou strategií pro městské prostředí a Tematickou strategií pro kvalitu ovzduší s cílem zajistit pevný závazek k řešení problematiky změny klimatu ve všech politikách;

4.16 **vyzývá** Radu ministrů, aby se zavázala k vyšším a dlouhodobějším cílům v oblasti obnovitelné energie s cílem umožnit rozhodujícím činitelům na místní úrovni rozvíjet kapacity obnovitelné energie;

4.17 **vyzývá** Komisi, aby se zavázala ke spolupráci s místními a regionálními orgány a jejich evropskými sítěmi na rozvoji silné vize budoucnosti s nízkým množstvím emisí kysličníku uhličitého v různých typech územních celků, s optimálním využitím stávajících technologií a rozvojem nezbytných dovedností potřebných pro skutečnou budoucnost s nízkým obsahem emisí kysličníku uhličitého. To je třeba usnadnit tím, že se Komise více zaměří na výměnu zkušeností získaných na místní a regionální úrovni.

V Bruselu dne 17. listopadu 2005.

předseda
Výboru regionů
Peter STRAUB

⁽⁴⁾ Viz nedávný výzkum organizace Climate Alliance, www.klimabuendnis.org